

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Cabinetmaker, level 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Tisleri 4. taseme kutsestandard on välja töötatud:

- a) Kutsehariduse vastava taseme õppekava aluseks
- b) Isikute kutsealase kompetentsuse hindamiseks

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Cabinetmaker, level 4	4

Possible partial professional qualifications and titles on occupational qualification certificate	
Title of partial professional qualification	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Puidupingioperaator, tase 3	3

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work Tisler on oskustööline, kes töötab enamasti mööblitööstuse ja puidutöötlemise ettevõtetes valmistades puidust ja puidupõhistest materjalidest mööblit (näiteks erinevad kapid, riiulid, laudad jne) ja teisi puittooteid (näiteks uksi, aknaid, treppe jne). Tisler, tase 4 töötab iseseisvalt olukordades, mida saab tavaliselt ette näha, aga mis võivad ka muutuda teostades keerukamaid tööoperatsioone kasutades erinevaid puidu töötlemise ja viimistlemise võtteid. Ta oskab korraldada oma tööd ja planeerida tööaega ning järgib töö- ja keskkonnaohutuse nõudeid. Tisler, tase 4 kutse sisaldab puidupingioperaator, tase 3 osakutset.
A.2 Tasks A.2.1 Ettevalmistustööd puidu või puidupõhiste materjalide töötlemiseks - Jooniste lugemine, projekteerimine ja disainimine - Tehnoloogiakaardi lugemine ja koostamine - Toorikute ja detailide tükitabelite koostamine - Materjalide ja töövahendite valimine ja ettevalmistamine - Töökoha korraldamine A.2.2 Puidu ja puidupõhiste materjalide lõiketöötlemine puidutöötlemispinkidel - Edasise tegevuse kavandamine - Tööjoonistel ja tehnoloogiakaartidel oleva teabe kasutamine - Lõikeriistade seisukorra kontrollimine - Puidutöötlemispingi seadistamine - Detailide saagimine, hõõveldamine, puurimine, freesimine, treimine ja lihvimine - Detaili vastavuse hindamine tööülesandes antud kvaliteedinõuetele - Pingi korrastamine ja puhastamine - Töötsooni eesmärgipäraselt kasutamine - Töökeskkonna ja -ohutusnõuete järgimine A.2.3 Puidu või puidupõhiste materjalide töötlemine käsitööriistadega, sh pneumo- ja elektriliste käsitööriistadega - Mõõtmine, märkimine ning šabloonide ja konduktorite kasutamine

2. Käsitööriistade hooldamine ja teritamine
3. Käsitööriistade valimine
4. Ohutusnõuete jälgimine
5. Puidu ja puidupõhise materjali töötlemine
6. Koostetööde tegemine
7. Kvaliteedi hindamine

A.2.4 Puidust või puidupõhistest materjalidest toodete koostamine

1. Seadme valimine
2. Koosteseadmete käsitlemine
3. Koostetööde teostamine
4. Massiivpuit-, liimpuit- ja liimpaind-detailide ühenduste valmistamine
5. Kvaliteedi hindamine

A.2.5 Puidu või puidupõhistest materjalidest detailide pealistamine

1. Pinkide ja seadmete seadistamine ning lõikeinstrumentide reguleerimine
2. Spooni lõikamine ja koostamine
3. Ettevalmistatud spooni või teistest materjalidest kattekihi alusele liimimine
4. Mööbli või puittootedetailide pealistamine
5. Ohutusnõuete järgimine
6. Kvaliteedi hindamine

A.2.6 Mööbli ja puittoodete viimistlemine

1. Mööbli või puittoote pinna ettevalmistamine
2. Lihvimine, peitsimine, pahteldamine, värvimine, õlitamine, lakkimine ja vahatamine
3. Viimistlustööde teostamine
4. Ohutusnõuete järgimine
5. Kvaliteedi hindamine

A.2.7 Mööbli ja puittoodete paigaldamine

1. Mööbli kontrollimine
2. Mõõtmise ja märkimise teostamine
3. Otsuste vastuvõtmine
4. Tööoperatsioonide tegemine paigalduskohal
5. Mööbli sidestamine
6. Kvaliteedi hindamine

Puidupingioperaator, tase 3 osakutse koosneb tööosast A.2.2 Puidu ja puidupõhiste materjalide lõiketöötlemine puidutöötlemispinkidel

A.3 Work environment and specific nature of work

Tisleri töökeskkond on mürarohke. Töökeskkonnas esineb puidutolmu ja keemilisi ained, mis võivad põhjustada allergiat ning seetõttu on kohustuslik kasutada kaitseriietust ja -vahendeid.

A.4 Tools

Tisleri põhilisteks töövahenditeks on nii puidutöötlemispingid kui ka elektrilised, pneumaatilised ning muud käsitööriistad, liimimise, pealistamise ja viimistlemise seadmed.

A.5 Personal qualities required for work: abilities and characteristics

Tisleri töö on käeline, seega on oluline liigutuste ratsionaalsus, kiirus ja täpsus. Tisleril peab olema ruumilist kujutlusvõimet ja koormustaluvust.

A.6 Professional preparation

Tisler, tase 4 omandatakse töökohal praktilise töö käigus õppides.

A.7 Most common occupational titles

Enamlevinud ametinimetused on tiser

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation

Selle kutse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside (B.2.1 – B.2.7) tõendamine. Kompetentsi B.2.2 tõendamine annab puidupingioperaator, tase 3 osakutse.

B.2 Competences

B.2.1 Ettevalmistustööd puidu või puidupõhiste materjalide töötlemiseks

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. loeb mööbli ja puittoodete jooniseid;
2. koostab mööblile või puittootele toorikute ja detailide tükitabelid;
3. kasutab mööbli ja puittoodete etteantud tehnoloogiakaarte või koostab need ise;
4. valib ja valmistab ette vajalikud materjalid ja töövahendid;
5. korraldab töökoha järgides töö ratsionaalsust, -ohutust ja keskkonnasäästlikkust.

Teadmised:

- 1) mööbli ja puittoodete joonistel kasutatavaid tähistusi ja kujutamismõtteid;
- 2) erinevaid seotisi ja nende tüüpimõtteid;
- 3) toorikute töötlemisvarude vajalikkust;
- 4) tehnoloogiakaardi eesmärki ja selle koostamisele esitatavaid nõudeid;
- 5) mööbli ja puittoodete valmistamise tehnoloogiat;
- 6) mööbli ja puittoodete valmistamisel kasutatavaid materjale, töövahendeid, seadmeid, elektrilisi ja pneumaatilisi käsitööriistu, nende kasutamise ohutusnõudeid;
- 7) elektri- ja tuleohutuse eeskirju;
- 8) töökoha ratsionaalse, ohutu ja keskkonnasäästliku korraldamise põhimõtteid.

B.2.2 Puidu või puidupõhiste materjalide lõiketöötlemine puidutöötlemispinkidel

EstQF Level 3

Tegevusnäitajad:

1. kavandab oma edasise tegevuse arvestades lähteülesannet, arvestades toorikute kvaliteeti, töötlemiskeerukust ja puidupingi võimalusi;
2. kasutab tööjoonistel ja tehnoloogiakaartidel olevat teavet toorikute leidmiseks;
3. kontrollib lõikeriistade seisukorda ja vastavust tööoperatsioonile;
4. seadistab puidutöötlemispinki, lähtudes tööjoonistest ja tehnoloogiakaardist ning etteantud juhistest (tehnoloogiline dokumentatsioon);
5. saeb, hõõvelab, puurib, freesib, treib ja lihvimis detailide, lähtudes tööjoonistest ja tehnoloogiakaardist ning etteantud juhistest (tehnoloogiline dokumentatsioon), rakendades ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid;
6. hindab detaili vastavust tööülesandes antud kvaliteedinõuetele, mõõtes, märkides ning kasutades kalibreid ja etalonidetailide;
7. korrastab ja puhastab pinki igapäevaselt vastavalt nõuetele;
8. kasutab oma töösooni eesmärgipäraselt ja hoiab selle korras; kasutab materjale ja tööriistu heaperemehelikult ja säästlikult;
9. järgib töökeskkonna ja -ohutusnõudeid ja kasutab töökaitsevahendeid.

Teadmised:

- 1) puidutöötlemispinkide liigid, kasutatavad lõikeriistad ja nende seadistamise nõuded;
- 2) mõõtmise ja kontrollimise vahendid;
- 3) kalibrite ja etalonidetailide kasutamise põhimõtted;
- 4) puidu lõiketöötlemise põhimõtted;
- 5) tehnilise joonestamise alused ja mööbli ja puittoodete jooniste eripära;
- 6) SI mootühikute süsteem;

7) puidu mehaanilised ja füüsilised omadused ning puidu rikked.	
B.2.3 Puidu või puidupõhiste materjalide töötlemine käsitööriistadega, sh pneumo- ja elektriliste käsitööriistadega	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. lähtudes joonisest mõõdab ja märgib materjale ning toorikuid; 2. hooldab ja teritab käsitööriistu; 3. valib käsitööriistu lähtuvalt valmistatavast tootest ja kasutatavast materjalist; 4. järgib ohutusnõudeid ja käsitööriistade kasutamise juhendeid; 5. töötleb puitu või puidupõhiseid materjale käsitööriistadega arvestades nende omadusi ja nõudeid valmistatavale mööbli või puittootele ning ennetades võimalikke vigu; 6. teeb koostetöid arvestades nõudeid valmistatavale mööblile või puittootele ning järgib ohutusnõudeid; 7. hindab mööbli ja puittoodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need. Teadmised: 1) materjalide omadusi, mööbli ja puittoodete valmistamisel kasutatavaid käsitööriistu, sh elektrilisi ja pneumaatilisi käsitööriistu, abivahendeid; 2) massiivpuidu ja puidupõhiste materjalide käsitsitöötlemise tehnoloogiat; 3) mõõtmis-, märkimisvahendite, kalibririte ja etalondetailide kasutamise otstarvet; 4) erinevaid teritusvahendeid ja käsitööriistade teritamise võtteid; 5) mööbli ja puittoodete koostamisel kasutatavaid abiseadmeid ja rakiseid, puidust või puidupõhistest materjalidest detailide ühendamiseks kasutatavaid muust materjalist ühendusvahendeid; 6) ohutusnõudeid ning isikukaitsevahendite kasutamise vajalikkust; 7) mööblile ja puittoodetele kehtestatud kvaliteedinõudeid ning tootes esinevate võimalike vigade olemust ja nende kõrvaldamise võimalusi.	
B.2.4 Puidust või puidupõhistest materjalidest toodete koostamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. valib seadmed vastavalt kasutatavatele materjalidele ja valmistatavale mööblile või puittootele; 2. kasutab, valmistab ja hooldab koosteseadmeid järgides vastavaid juhendeid ja ohutusnõudeid; 3. teeb keerukaid koostetöid säästlikult, ennetades vigu, järgides ohutus- ja kvaliteedinõudeid ning koostatava mööbli või puittoote koostejoonist; 4. valmistab keerukaid massiivpuit-, liimpuit- ja liimpaind-detailide ühendusi kasutades puitdetailide ühendamise seadmeid ja rakiseid ning muust materjalist ühendusvahendeid; 5. hindab mööbli ja puittoodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need. Teadmised: 1) materjalide omadusi ja nende mõju mööbli ja puittoodete kvaliteedile, koosteseadmete konstruktsioone, tööpõhimõtteid, hooldusjuhendeid; 2) koostejoonistel ja tükitabelis olevat infot; 3) koostetöödel kasutatavate liimide ning tüüblite, lamellide jms otstarbeka ja säästlikku kasutamise võimalusi; 4) massiivpuit-, liimpuit- ja liimpaind-detailidest mööbli või puittoote valmistamise tehnoloogiat; 5) mööblile ja puittoodetele kehtestatud kvaliteedinõudeid, esinevate võimalike vigade olemust ja nende kõrvaldamise võimalusi.	
B.2.5 Puidu või puidupõhistest materjalidest detailide pealistamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. seadistab pingid ja seadmed ning reguleerib lõikeinstrumendid järgides ohutusnõudeid ja seadistusjuhendeid; 2. lõikab ja koostab spooni, arvestades spooni pinna tekstuuri ja värvust; 3. liimib ettevalmistatud spoonist või muust materjalist kattekihi alusele, arvestades liimimisrežiimi ja kasutatava liimi omadusi; 4. pealistab mööbli või puittoote detaile liimipressides ja –seadmetes; 5. järgib ohutusnõudeid; 6. hindab pealistatud toodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need. Teadmised:	

- 1) spooni käsitsi koostamise tehnoloogiat;
- 2) spooni liike, kasutatavate pinkide ja seadmete tööpõhimõtteid ja –režiime;
- 3) spooni lõikamise, vuukimise, liimimise ja koostamise pinke ja seadmeid ning nende kasutamise ohutusnõudeid;
- 4) muust materjalist kattekihi lõikamise, liimimise seadmeid ning nende kasutamise ohutusnõudeid;
- 5) kasutatavate materjalide liimimisrežiime;
- 6) erinevate liimipresside ja liimimise seadmete töötamise põhimõtteid;
- 7) liimimisel kasutatavate kemikaalide ohutuskardil olevat infot;
- 8) erinevate liimide tervistkahjustavat toimet ning vahendeid ja meetodeid nende tervistkahjustava mõju vähendamiseks.

B.2.6 Mööbli ja puittoodete viimistlemine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. valmistab viimistletava pinna ette arvestades kasutatavat viimistlusvõtet, mööbli ja puittoodete omadusi;
2. lihviv, peitsib, pahteldab, värvib, õlitab, lakib ja vahatab viimistletavaid pindasid järgides kvaliteedinõudeid;
3. valib viimistlusrežiimi arvestades viimistlusmaterjali ja toote omadusi, teeb viimistlustõid, kannab peale viimistlusmaterjali järgides ohutus - ja kvaliteedinõudeid ning ennetades võimalike vigade tekkimist;
4. valib viimistlusmaterjalile sobiva kuivatusmeetodi;
5. järgib ohutusnõudeid;
6. hindab viimistletud toodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtuvalt ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need.

Teadmised:

- 1) mööbli ja puittoodete viimistlemisel kasutatavaid materjale, erinevate pindade ettevalmistamise võtteid;
- 2) puidu viimistlemise võtteid ja selle juures kasutatavaid seadmeid;
- 3) erinevaid viimistlusrežiime ja viimistlusmaterjalidele vastavaid pinnakatte kuivatamise võtteid;
- 4) erinevate viimistlusmaterjalide tervistkahjustavat toimet ning vahendeid ja võtteid nende tervistkahjustava mõju vähendamiseks;
- 5) ohutusnõudeid ning isikukaitsevahendite kasutamise vajalikkust;
- 6) viimistlemisel kasutatavate kemikaalide ohutuskardil olevat infot;
- 7) mööbli ja puittoodete viimistlemisele kehtestatud kvaliteedinõudeid, esinevate vigade tekke põhjusi ja nende kõrvaldamise võimalusi.

B.2.7 Mööbli ja puittoodete paigaldamine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. kontrollib mööbli, puittoodete ning nende mõõtude vastavust projektile ja paigalduskoha mõõtudele;
2. teostab mõõtmist ja märkimist tootmisüksuses kui ka tööde teostamisel eriolukorras väljaspool tootmisüksust;
3. võtab iseseisvalt vastu otsuseid ja vastutab tehtud otsuste täitmise eest;
4. teeb vajadusel ebastandardseid tööoperatsioone mööbli ja puittoodete paigalduskohal;
5. sidestab paigaldamise käigus mööbli ja puittoodete objekti seintega, põrandaga, juba olemasolevate mööbliesemetega jne;
6. kontrollib ja hindab tehtud tööde kvaliteeti.

Teadmised:

- 1) jooniste lugemist, mööbli või puitdetailide ja paigalduskoha mõõtmist;
- 2) mõõtmis- ja märkimisvahendite kasutamist paigalduskohal;
- 3) mööbli ja puittoodete koostamisel paigalduskohal kasutatavaid käsitööriistu, abiseadmeid ja rakiseid;
- 4) mööbli ja puitdetailide ühendamiseks paigalduskohal kasutatavaid muust materjalist ühendusdetailide;
- 5) mööbli ja puittoodetele kehtestatud kvaliteedinõudeid ning esinevate vigade olemust ja nende kõrvaldamise võimalusi;
- 6) vastuvõetud otsuste täitmise tähtsust;
- 7) ohutusnõudeid ja isikukaitsevahendite kasutamist paigalduskohal.

Part C

GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations

1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	16-05102017-4.6/7k
2. Occupational qualification standard compiled by:	Jüri Minjajev, Eesti Mööblitootjate Liit Zigmontas Strepaitis, OÜ Balteco Mööbel Tiit Kaps, Tallinna Tehnikaülikool Kunnar Kamar, Tallinna Ehituskool Aulika Riisenberg, SA Innove
3. Occupational qualification standard approved by:	Forestry
4. No. of decision of Sectoral Council	8
5. Date of decision of Sectoral Council	05.10.2017
6. Occupational qualification standard valid until	01.10.2018
7. Occupational qualification standard version no.	7
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	7522 Cabinet-makers and Related Workers
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	4
C.2 Occupational title in foreign language	
English:	Cabinetmaker, level 4
Russian:	Столяр
C.3 Annexes	
Lisa 1 Kutsealased terminid	